

paa de to andre bornholmste Router. Nu skal jeg naturligvis indrømme, at det er forbundet med nogen mere Vanskelighed at færdes med Luftede end med aabne Bogne; men paa den anden Side tror jeg nok, at det er en Kjendsgjerning, at de bornholmske Veie og Bornholms naturlige Bestaaffenhed i det Hele taget ikke er værre, end at en saadan Foranstaltning kan gennemføres med visse Forbedringer. Jeg maa gjøre det ærede Thing opmærksom paa, at Forholdene paa Bornholm ikke ere saaledes som paa Island, hvor man ikke kan færdes til Bogns men kun til Hest, og, saa vidt jeg veed, færdes man paa alle de Postrouter, som der her er henvist til, paa alle de Aarstider, hvor man overhovedet kan færdes, baade med Luftede og aabne Bogne. Jeg skal vel indrømme, at da Postvognene jo have en temmelig betydelig Overbygning til Postfager og Sligt, kan det nok blive noget vanskeliggere at færdes med dem paa daarlige Veie; men da Bornholms Amt er saa heldigt stillet, at det har et betydeligt Fond paa omtrent 500,000 Kr., hvoraf Renten altsaa udgjør omtrent 20,000 Kr. aarlig, hvilke Penge udelukkende skulle benyttes til Veivæsenet, saa mener jeg, at der er gode Udsigter med Hensyn til at faae dette Forhold forbedret. Jeg skal tillade mig overfor det ærede Thing at lægge særlig Vægt paa, at det virkelig er et Humanitets- og Billighedshensyn, idet nemlig de Reisende, som komme til Rønne herfra, ofte af forskjellige Grunde ikke have tilstrækkeligt Reisetøj med, og naar de da skulle fortsætte Reisen en 3 a 4 Mil ind paa Bornholm i et ublidt Klima, saa blive de let udsatte for at paadrage sig Forkjølelse, saa at de, om jeg saa maa sige, gerne derved kunne sætte deres Helbred paa Spil. Desuden mener jeg, at det er et Billighedskrav, som særlig kan gjøres gjældende for Bornholms Vedkommende i denne Henseende, idet vi nemlig derovre ikke ere og vel heller ikke kunne blive saa heldig stillede, at vi kunne komme til at tage Del i det store Kommunikationsmiddel, som nu i Almindelighed findes i hele det øvrige Land, nemlig Jernbanerne. — Da jeg nu har Ordet, skal jeg tillade mig kortelig at omtale et Par andre Forhold, som ogsaa have været paa Tale. Det første er Brevudveglingsstederne, og jeg skal da indrømme, at dette er en administrativ Sag, som jeg imidlertid ogsaa tør omtale under denne Forhandling. Man har talt om, at disse Brevudveglingssteder burde betales bedre, for at man kunde faae en bedre Ordning paa Sagen, navnlig hvad Bladene angaar. Jeg skal fuldstændig tiltræde denne Betragtning; men jeg skal tillade mig at tilføie, at jeg tror, at det navnlig, om ikke udelukkende, gjælder Bladvæsenet, thi med Hensyn til de øvrige Poster har der, saa vidt min Erfaring strækker sig, ikke været nogen væsentlig Grund til Klage. Men Fordelingen af Bladene er i det Hele taget en meget vanskelig Opgave for Postvæsenet, navnlig for Brevsamlerne,

saa jeg tror, at et lille Honorar til disse Steder vilde bidrage væsentlig til, at man kunde faae en bedre Ordning paa denne Ting. Jeg tror ogsaa, at der paa selve Bladkontorene, navnlig fra de affsendende Bladkontorer, hvorfra Bladene udgaa, kunde gjøres noget mere i Retning af at tilfredsstille Abonnenterne. Der burde, og det tror jeg er det Væsentligste og næsten Æneste, der kunde gjøres, — paa ethvert Brevudveglingssted og Brevsamlingssted findes en Liste over Abonnenterne, der revideredes og fornyedes for hvert Kvartal, og i Genhold til denne Liste, der skulde ophænges paa Stedet, skulde da den vedkommende Brevudvegler saa vidt mulig gjøres ansvarlig for, at disse Sager ogsaa virkelig kom Abonnenterne i Hænde. Der er endnu et Punkt, som jeg vil berøre, skjøndt det allerede er omtalt af det ærede Medlem for Skanderborg Amts 2den Valgkreds (N. Jensen), nemlig Telegramombæringen. Det er vistnok temmeligt ubilligt, at de, der bo temmeligt langt fjernede fra Telegraffstationerne, ofte skulle betale indtil 3 Gange saa meget for Udbæringen som selve Telegrammet koster efter Tællingen. Den eneste Maade h. orpaa dette Misforhold, om jeg saa maa kalde det, kunde forbedres, vilde vistnok være, om man efter en Gjemmemfritsberegning satte Telegramtællingerne saa høit, at man derfor ogsaa kunde besørge Ombæringen. Vil man spørge, om dette Princip er rigtigt eller forsvarligt, vil jeg dertil svare, at det tror jeg, det er. Det er i alt Fald overensstemmende med det Princip, der gjøres gjældende og efter min Mening paa rette Maade gjøres gjældende med Hensyn til Postvæsenet, hvor det Hele maa betale det Hele, det vil sige, man gjør ikke nogen Forskjel med Hensyn til Tælling eller Betaling for Udbæring eller desl., men Alt bliver kort sagt under Et udredet af Postvæsenets Kasse. Jeg tror saaledes, at dette Princip maatte kunne gjøres gjældende med samme Ret og Billighed med Hensyn til Telegrammer, navnlig med Hensyn til Udbringelsen af Telegrammer fra Stationerne. Videre skal jeg for Diebliffet ikke udtale mig om nærværende Afsnit.

G. Koch: I Genhold til den Opfordring, som den høitærede Formand har rettet ogsaa til mig, skulde jeg gerne have frasaget Ordet, hvis det ærede Medlem fra Helsingør ikke i Slutningen af sit Foredrag var fremkommet med Udtalelser særlig om Bestyrelsen i 1873 af den Kommune, som jeg har den Ære at repræsentere, Udtalelser, der vare af den Bestaaffenhed, at jeg ikke tror godt at kunne tie stille til dem. Jeg beklager, at det ærede Medlem har fundet sig foranlediget til at komme med Udtalelser af den Natur, da jeg ikke tror, at jeg i mit Foredrag i Gaar har givet ham Anledning til at føre Diskussionen ind i den Zone, som han sluttede med. Jeg skal nu ikke søge at holde den i den Zone, da jeg ellers let vilde kunne for-